

Theologōn diaphorōn syngrammata palaia kai orthodoxa

Gessner, Conrad

Tiguri, 1560

VD16 G 1810

Hermiae Philosophi Gentilivm Philosophorvm Irrisio, Raphaele Seilero
interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72021](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72021)

ΕΡΜΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
ΔΙΑΣΥΦΡΟΣ ΤΟΝ ΕΞΩ
ΦΙΛΟΣΘΩΝ.

HERMIAE PHILOSOPHI
GENTILIVM PHILOSOPHORVM IRRI-
SIO, RAPHAEL SEILE-
ro interprete.

BEatus Apostolus Paulus, Corin-
thijs, qui iuxta Laconicam Græ-
ciam habitant, scribens, dilecti,
cum pronunciauit sapientiam
mundi huius apud Deum stultitiam esse, præ-
ter rei ueritatem locutus non est. Videtur e-
stis mihi ab angelorum defectione principi-
um repetiſſe, cur philosophorum decreta in-
ter se neq; cōsentiant, neq; approben. Nam
eorum alij dicūt, animum ignem esse, ut Democritus: alij aerem, ut Stoici: alij mentem,
alij motionem, ut Heraclitus: alij exhalationem, alij uim à siderib, promanante, alij nu-
merum mouendi uipræditū, ut Pythagoras:
alij aquam genitalē, ut Hippo, alij elemen-
tum ab elementis, alij harmoniam, ut Dinar-
ch: alij sanguinē, ut Critias: alij spiritū, alij u-
niōnē, ut Pythagoras: & prisci diuersa. Quot
de his sentētiæ? quot philosophorū & sophi-
starū contendentiū magis, queritatem inue-
nientium, argumentationes? Verū esto, de
animo inter se dissentiant: nunquid uero de
ceteris cōcordes pronunciauerant? Atqui
alius uoluptatē eius bonū, aliis malū, aliis
rursum mediū inter bonū & malū appellat.
Eius porrò naturā alij immortalē, alij morta-
lē esse aiūt, alij ad parū aliquod tēpus permane-
re: alij eam in bestiā conditiones deuoluunt,
alij in corpora indiuidua dissoluunt, a-
lij ter ad corpora transire, alij ter mille anno-
rū circuitū ei præfiniunt. Et qui ne centū qui
dem annos uiuunt, de tribus futuris annorū
millibus pollicentur. Hæc igitur quid aliud
nominanda sunt, quām, ut mihi sanè uidetur,
postentum, aut demētia, aut insania, aut hæc
simul omnia? Quod si uerum aliquid inue-
nerunt, aut eadem proferant, aut alijs alij af-
fentiat: tunc & ego libens eis obtempe-
rabo. Verū illi animum diuellunt, atque in diuersas partes trahunt, aliis in aliam natu-
ram, aliis in aliam essentiam, materiam ex materia mutantem. Fateor enim, me crebram re-
rū conuersiōne moleſtē ferre. Nunc immortalis sum, & gaudeo: nunc contrā mortalīs fio,
& ploro:

LΑῦλοθ ὁ μακέριθ ἀπίσολοθ, τοῖς
τὴν ἐλάδα τῇ λακωνικὴν ποικι-
σι κοεινήσιον γράφωμ, ὡν ἀγαπητή,
ἀπέφνιατε λεγωμ, ἡ σοφία τὸ κόμψ
τὸ το μωεῖα ταράθ θεῶ, ἐπ ασκόπως ἀπόν. Δο
κεγάρ μοι τὴν ἀρχὴν ἀληφρίαν ἀπὲ θεῶν ἀγγε-
λων ἀπεστατεῖσα, διὶ μὲν αἰτίαν ὅδε σύμφωνα, ὅδε ὅ-
μολογα οἱ φιλόσοφοι πρὸς ἀλλήλας λεγοντες, εκ-
τίθων τὰ δόγματα. οἱ ἢ γράφοι φασικοὶ αὐτὸν ψυχῶν
ἢ τῷ φύρῳ, οἷον Δημόκειτο, Θυμέρα, οἰσωνι. οἱ
ἢ τῷ νῦν οἱ Ἡράκλινοι ἀράκλητοι, οἱ ἢ τῇ ἀνθρώπ
αστι, οἱ ἢ δικαιουμένοι τὸν φρεστὸν φεύγει, οἱ ἢ αἴθυμο
κυνηγοι, πυθαρογοι. οἱ ἢ θεοὺς γονοποιοὶ ἵππων
οἱ ἢ στοχεῖοι ἀπὲ τοιχίων, οἱ ἢ ἀρεμανίαν δέναρχος, οἱ
ἢ τῷ αἴμα κερτίας, οἱ δὲ τὸ πνεῦμα, οἱ δὲ τὴν μονά-
δα πυθαγόρεις, καὶ οἱ παλαιοὶ τὰ γνωτία. πόσοι
λόγοι ποὺ τούτων; θικειζόσις πόσαι; πόσαι δὲ
καὶ σοφιστῶν τῷ μᾶλλον, ἡ τάλεβον ἐντι-
στόντων; ἀλλὰ γράφειν, εασιάζειν μὲν ποὺ δὲ τὸν ψυ-
χῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ποὺ δὲ αὐτὸν ἐμανοῦντος ἀπέφνιν-
το; καὶ διλοι τὴν ἑδονὴν αὐτῷ, διτελεῖ τὸ ἄγαθον η-
λεῖ, διέτελε κανόν, διέτελε μεσοράγεαθον καὶ κακό.
τὴν δὲ φύσικον αὐτῷ, οἱ μὲν ἀθανάτοι φασικ, οἱ δὲ
θυητῶν, οἱ ἢ πόθος διλύγον θικειζόσις φεύγει, οἱ δὲ ἀρχε-
ειστικοὶ αὐτῷ, οἱ ἢ εἰς ἀτέμης διατελέστι, οἱ ἢ τη-
σιγνωματῶν. οἱ ἢ βιχιλίων ἐπὶ ποδεῖσαν αὐτὸν
εἰρῆσθε. ιγνει μητρικοῦ ἐπιθέτου ποὺ φεύγει
ων ἐπι μελόντων ἀπαγγέλλον. τοῦτο τὸ τῆν πα-
λαι; ὡς ἢ ἔμοδος θοκεῖ, τοραθέαν, ἡ ανοιαν, ἡ μαιαν,
ἡ σάσηη, ἡ ὄμοδος πάντα. εἰ μόνη τὰ αἰθερές, εὐεγένεαθε, δι-
μονοπάτηθε, δισυγκατιθέδωσι, καὶ τὸ τόπον
μενος αὐτοῖς παθεῖσμα, ἡ ἄνθιστος Ἄγνωσθε, η
αὐθελησμη, καλως εἰς ἄλλων φύσιην, ἡ τοσοὶς εἰς ετε-
ρων δοσίαν, ὑλεις ἡ βέλης μεταβάλλεθε. διοσγε-
νη ἀρθροῖ τὴν παλαιοῖς τῷ πραγμάτῃ. νων ἢ ἀδά-
νατος εἴμι καὶ γένηται. νων δὲ ὡς θυητὲς γίνομαι,

& ploro: mox in iindiuidua corpora soluor, aqua si, si dicitur, si dicitur ignis: paulo post nec aetrem, nec ignem, sed feram me facit, pescem me facit. Itaque yicissim fratres habeo delphinos: cum uero me intueor, corpus pertimesco, & nescio quo nomine id uocem, hominem, an canem, an lupum, an taurum, an auem, an serpentem, an draconem, an Chimaram. In cunctas enim bestias ab illis sapientia studiosis commutor, terrestres, aquatiles, uolucres, multiformes, agrestes, cicu- res, mutas, vocales, brutas, ratione munitas. Nato, uolo, sublimis in aere serfor, serpo, curro, sedeo. Offert autem sese Empedocles, & arbustum me facit. Cum igitur hominis animum philosophi concordes deprehendere non possint, multo minus de diis, aut mundo, uerum pronunciare poterunt. Etenim ea fortitudine praediti sunt, ne stuporem potius dicam. Nam qui suum animum inuenire nequeunt, ipsorum deorum non perscrutabuntur: & qui suum corpus ignorant, superuacanei in mundi natura indaganda labore sumunt. In naturae certe principijs alij alijs summopere aduersantur. Vbi Anaxagoras me exceperit, haec docebit: Mens omnium est initium, ex causa & omnium domina est, & ordinem confusis praebeat, & moticinem immobilibus, & discrimen committi, & ornatum inornatis. Hae cum dicit Anaxagoras, amicus mihi est, & ipsius sententiae in subiecione. At obfuscent illi Melissus & Parmenides: quorum hic poetis etiam uerbis praedicat, hoc quod sit, unum & aeternum, & infinitum, & immobile & cuius simile esse. Rursus igitur nescio, quo pacto in hanc opinionem concedo. Parmenides Anaxagoram animo meo expellit. Post quam autem me firmam habere sententiam existimo, Anaximenes uices excipiens, contrarium uociferatur. Imo dico tibi, uniuersum quod est, id aer est: qui densatus & concretus, aqua fit: sin rarescat & diffundatur, aether & ignis: in suarum uero naturam reueritus, aer liquidus: sin densetur inquit, mutatur. Et rursus in hanc quoque sententiam transeo, et iam Anaximenem diligo. Sed Empedocles contrarius obstat, minas iactant, & ab Aetna magnum clamitans: Principia omnium sunt inimicitia & amicitia: quarum haec congregat, illa dissipat, & earum contentio cuncta facit. Definio autem ea, & similia esse, & dissimilia: & infinita, & extremum habentia, & aeterna, & facta. Euge Empedocles te sequor, etiam usque ad crateres ignis. Ab altera aut parte stans Protagoras, me distrahit, dicens: Terminus & iudicium rerum homo est: & quae in sensu cadunt, res sunt: quae uero in eos non cadunt, ne in naturae quidem formis existunt. Hoc uero nonne a Protagora delinitus, delector, quod aut omnia, aut certe plurima, ho-

Ccccc 2

mini reliquantur. Aliunde autem Thales ueritatem mihi suggestum, aquam uniuersorum esse primordium statuens, & ex humido cuncta constare, & in humidum resoluti, & terrae in aqua ferri. Cur igitur Thaleti non credidit rim, sonum antiquissimo? Verum ciuius eius Anaximander æternam illam motionem humido uetus loorem esse dicit, eaque alia oriri, alia interire. Itaque fides Anaximandro adhiberi debet. Nonne uero celebratur Archelaus? qui uniuersitatis principium esse calidum & frigidum statuit. Sed huic magniloquus Plato non assentitur, qui rerum exordia, Deum, & materiem, & exemplar esse dixit. Iam uero persuasum mihi est. Quid nam uero? cum philosopho, qui Louis currum etiam fecerit, crederius sim? A tergo autem stat eius discipulus Aristoteles, qui magistrum ob currus fabricationem illam æmulatur. Ille alia principia describit, facere nimirum, & pati. Acid quidem quod faciat nulla re affici, uidelicet ætherem: id uero quod patiatur, quatuor habere qualitates: ariditatem, humiditatem, caliditatem, frigiditatem: horum enim mutua inter se mutatione omnia & oriri, & interire Defatigatus iam sum, sursum ac deorsum opinionibus iactatus. Verum Aristotelis sententia stabo, neque uolla amplius sententia tumultum mihi concitat. Sed quid agam? nam senes his etiustiores, animi mei neruos incidunt: Pherecydes, qui principia esse dixit, Iouem, Tellurem, & Saturnum: Iouem aetherem, Tellurem terram, Saturnum tempus. Ac ætherem quidem producere, terram autem ferre: tempus uero esse, in quo fiat omnia. At inter senes illos etiam est æmulatio. Etenim hæc omnia Leucippus nugas esse existimat, primordia esse dicit, infinita & immobilia, & minima, & subtilia sursu ferri, igne & aere fieri. crassa autem infra substitere, in aqua ac terram conuerti: Quo usque tandem talia edoceor, ueri tamen nihil addisco. Nisi democritus ab hoc errore me liberet, demonstrans, initia esse id quod sit, & id quod non sit: Acid quod sit, esse plenum: quod uero non sit, esse uacuum. Plenum autem in uacuo uel conuersione, uel figura, efficere omnia. Fortassis autem pulchro Democrito assentirer, & una cum eo rideat uellem, nisi à sententia me deducret Heraclitus, simul & plorans, & dicens: Uniuersorum exordium stignis. Duæ autem ipsius affectiones, raritas & densitas, quarum altera separat. Abunde iam satur sum, atque etiam rus me adhortatur, ut nequaquam pulchram suamelia afficiam. nam horum multiplici & multi

θρώπω μένει. ἀλλαχόθεν δὲ μοι θάλης τῇ ἀλίβεσσα
νόση, δεῖγμοί μου ὁ ὑδρευτὴ πατέρας αρχών, καὶ εἰ τοῦ
τοῦ δικῆς τὰ ταύτα σωτεῖται, καὶ εἰς υψόν αὐτούτου,
καὶ οὐ γῆδι ὅτι ὑδρευτὴ δικῆς του. σφι τὸν οὐνα
πειθὼν τῷ προσθυτορῷ τοῦ ἀνθρώπου; ἀλλ᾽ οὐ πολέ
της αὐτὸς αὐτοῖς μαρτυρεῖ τοῦ ὑγροῦ προσθυτορῶν
ἀρχῶν εἴναι λέγει τὸν ἀδικοῦντον συ, καὶ ταύτη τὰ
ὑγρανθάτα, τὰ δὲ φθερεδάτα, καὶ οὐ ποινα ποσός
αὐτοῖς μαρτυρεῖται, καὶ μίλι τοῦ δινοκιμένη ἀρχέ-
λατο, ἐκφαντόμενος τῷ ὄλων αρχῶν θερμῷ τῷ νε-
χόντι, καὶ τὸν πάλιν ὁμογεναῖς πολέμῳ πολεμούντοι
τῷ σχήματος, λεγετον αρχῶν εἴναι θεόν καὶ ὑλήν, η
πράξις εγκεκριμένη. οὐδὲ τὸ μονοῦ τοιοῦτον απάθετον εἴναι, τῷ
αἰδεῖτο. τὸ δὲ πάχον ἔχον ποιότητας πέντε
ενθύσια, ὑγρότητα, θερμότητα, θυρότητα. τῇ
γέρῃ τὸτε τοιούτης ἀλλατα μεταβολὴν ταύτην γίνεται
φθερεται. κεκαρδισθεὶς δὲ ποταμοῖς λόβοις οὖσαι
κατέτριψε δόγματα, πλῶντι τῷ φάλαιστρον
γνώμης στόματα, καὶ μικρέπι μοι μικρόν εἰς λόγον
ιχλεῖσθαι. ἀλλὰ τί δῆτε πάθοιμεν αὐτοὺς οὐδενοπεποιηγέρε-
μον τῇ φυκίνῃ ἀρχαιοτέροις τὸτε τοιούτοις. φερε-
κύδιον μὲν ἀρχῶν εἴναι λέγειν πλῆσαι, καὶ χρονίων, καὶ
κρόνον. ἔναντι μὲν τοῦ πατέρα, χρονίων ἡ τούτη γῆ τοῦ κρό-
νου μὲν τὸν γρόνον. ὁ μὲν αἰθέρας τὸ ποιοῦν, ἡ δὲ γῆ τὸ
πάχον, ὁ δὲ γέρων τὸν δὲ τὰ γενόμενα. βιοτεύοντοί
να τῷ γερόντῳ πέρις ἀλλήλους. τῶν ταγάρων τοι
ταντάροις λάνκικη πάτηται πάθοις μηδέμενον, ἀρχῶν εἴναι
φυσικά τὰς πάτηται, καὶ αἰνίνται, καὶ εἰλάχιστα καὶ τὰ
μὲν λεπτομενῆ αὐτῷ χωρίζονται, πῦρ καὶ αἴρεσθαι
δικαίωσι. τὸ δὲ παχυμερῆ πέτωται ξένοσαντα, ὑδρευτὴ
γῆ. μέχρι πεταῖσθαι πατέρας ποιότητα πατέρα, τοσούτων
δεις μανθάνεις, πλῶν εἰς μητέρα γε μηκόντες ἀπαλ-
λάξει με τὸ πλανής, ἐκφαντόμενος τοῦ αρχῶν τοῦ, καὶ
τὸ μὲν ὄρος καὶ τὸ μέρος δύο πληρῶν, τὸ δὲ τὸ ὄρος πορφύρα.
τὸ δέ πληρες γὰρ τῷ κρητῷ προπονηθεῖται ποιότητα πατέρα,
τοσούτων αὖ πειθέσις δέ τοι πατέρας μηκούριτων, καὶ το-
λούμενος αὖ σῶν αὐτοῦ γελάζει, εἰ μὲν μεταπάθοις μὲν
ηράκλειτος, πλανήρος δὲ τούτης λέγεται, αἴρει τῷ δόλῳ
τὸ πῦρ. μηδέ τοι δέ τοι πάθηται πάτηται πατέρας, οὐδὲ
ποιότητας τοῦ πάχοντος. οὐδὲ τοι γυγείνεται, οὐδὲ φερίνεται
καὶ ποιόντος εἴσαι μοι, καὶ οὐδὲ μεθίων ταῖς προσωποῖς
ἀρχῶν ἀλλὰ με προσαπλεῖται καθεύδει πίκοντος, μη-
δαμεδες οὐ βρίσαι τὸ πατέρας μηκούριτων, οὐδὲ τοι πατέρα
καὶ τοντοῦ.

卷之三

επιάντηγω στο βίλτιον αὐθαντέπινονε. ἀλλό^ν
πλευθερώς οὐ φέρεται επάρεσ τὸν κεφαλήν, καὶ
ταχελᾶς στὸ τὸ πλευματος, καὶ αὐτὸς αὐτοῦ τὰς ἄ-
λιτές αρχαῖς θεραὶ καὶ ὑδωρ. οὐ τὸν μερόντος μετα-
βαλεῖν εἰς ὑδωρ, οὐ δὲ ὑδωρ εἰς αέρα, οὐ δὲ αέρα
φέρειν, οὐ δὲ πῦρ εἰς τὰ περιγειαναρέαν, τὸν δὲ
ψυχὴν δι' ὅλου τοῦ θεού πεπονθέντα, οὐ μέρος οὐτέ
χοτερού μηδὲ μετατρέπειν. τὸ τῷ ποστόντῳ ὄντων,
ἄλλοι μοι πλήθεροι λιβύης θεραῖς, καρνακάδησ, οὐ
καὶ πόμαχοι, οὐ δύσι τότερον ὄμιλονται, τῶντα τὰ
τὸν ἄλλων δύγματα παταπέωντες αὐτοῖς δέξανται
φυνόμονοι φέρεταιναντατάλιγμα εἴναι τὰ πατάτα.
καὶ αἱ τὸν ἄλλοντα φαντάσιαν αἱ πράξεις ταῦτα φύ-
δην. τί φίνω πάθεια φορτώντων ταλαι παράστας;
πῶς γέ μι θεοὺς γνώμην εἰχεῖσι οὐσίαν δέγμα; εἴ γε
μήτρα ἔντεταλη πόμον, αλλέτειτο μὴ δὲ αὐθεόπων οὐχ
ταῦτα, οὐδὲ ὑμνούμενον Θεοσοφίαν, σκιομάχει μέλλον
ἢ τῷ ὄντων πάθειναί είσι. ἄλλοι φίνωντες θεοὺς
παλαιῆς φυλῆς, πυθαγόρας καὶ οἱ τότεροι συμφύ-
λετοι, σεμνοὶ οὐ σπωτελεῖ, πράξεις δέσποτον ἄλλα μοι
δύγματα, ὥστε μυστήρια. οὐ δέοντο μέγατη ἐ-
πέρρητον οὐ αὖτε εφί, ὥστε τέρπει πάντων οὐ μόνας
ἐκ δέ τὸν χημάτων αὐτοῦ, οὐ ἐπ τῷ ἀριθμῷ τὰς εο-
χῆς γίνεται. ἡ τὸ τῷ πεντάτοντὸν πεντάμοντα, καὶ οὐ ξη-
μα, οὐ δέμετρον οὐτῶν πέντε διεργάνεται. οὐ μετανόη-
το τεωσαράντα τὸν ὄκτω τριγώνων συμπληρῶνται
πεντεχόμονοι δέσπολοι δέ τοι. ἐπέξεται δὲ ὄκτα
εἴδων, δὲ πεντεχότει τὸν ὄκτω τριγώνων ισοπλεύ-
ρων, ὕμετεροι εἰς ἔξορθογώνια μιαρέται, οὐεγί-
νεται τεωσαράντα τὸν ὄκτω τὰ πατάτα. οὐ δὲ ὑδωρ
τὸν ἐκεῖτον ἔποισι ποθεκέρδην, ἐπέξεται δὲ εἴσοδοι
δομῶν, δὲ διὰ σωτεικηγίας οὐτῶν οὐ ισοπλεύρων τριγώ-
νων ἔποισι δὲ εἰρηνή, δὲ εἰδίης συμπληρῶν δώ-
δεκα πυρταγώνιοις ισοπλεύρωις, οὐ δύοις δὲ δια-
δεκα δέοντα. οὐ γά συμπληρῶνται τὸν τριγώνων μέρη οὐ
ηγα. ποθεκέται δὲ οὐ τετραγώνοις ισοπλεύρωις οὐ,
εἰς δέ δύοις κύβων δέρη κύβοις οὐτῶν τετραγώνων
ποθεκέται, οὐεγίνεται εἰς δὲ τριγώνων οὐτε γίνεται
τὰ πατάτα η δέ. οὐ μέρη διὰ κύβων δὲ πυθαγόρεις με-
τρέπει, οὐδὲ πάλιν γίνεται γράμματος, οὐ μέρη οὐκέτε
οὐ τετραγώνων, οὐ τάρα πατάτων πο-
τερεντονται τούτων ἐπέτει μοικελεῖ, εἰς δέ τοῦ αἵδε
επικόρην αὐτὸς αὐτοῦ σύρομεν, οὐ τοῦ πτυχαῖα πούντα
γόρου λεβάνων, μετρέμενον αρχομενον τοντον. δέρη από-
λημετρών δὲ τούτων ἀλλα μη δέ τοῦ γαλαζού, τομέγας
σῶμα, οὐ μεγάλην ψυχὴν, αὐτὸς εἰς τοῦ σρανού αὐτελ-
θειμεντονται τοιότερον οὐχεται οὐ δέοντας αρχήν.

Non cōtradicō tibi Episcopate, qui optime: sed
Cleanthes capite est pūtēo elato, sententiam
tuam deridet. Itaque & ipse uera principia hau-
rio, Deum nimirū & materiam: ac statuo,
terram in aquam migrare, aquam in aerem
ferri, ignem ad terrā proxima accedere: ani-
mum autem pēr̄ totum mundum penetrare,
cuius partem aliquam nos adeptos animari.
Cum autem hōrum tantus sit numerus, alia
mihi ab Aphrica multitudo affluit. Carneades & Clitomachus, eorumq; sectatores, qui
omnium aliorum placita concilcant, ipsi ue-
rō planè pronunciant, uniuersa incompre-
hensa esse, & ueritati semper fallam quādam
imaginationē esse proximam. Quid igitur
agam post tanti temporis aērumnas? que opa-
cto tot opinones ex animo meo effundat?
Si enim nihil cōprehensum est, & ueritas ho-
mines deserit, & celebrata philosophia uan-
itas potius consecratur, quād rem scien-
tiā comprehensam habet. Iam uero aliij ex
antiqua tribu, Pythagoras & tribules eius,
graues & taciturni, alias mihi opinones, qua-
si Cereris quādam initia tradunt, atq; etiam
illud magnum & arcanum ipse dixit: Omniū
initium est unio, & cuius figuris & numeris
elementa fiunt. Atque eorum cuiuslibet nu-
merum, formam, & mensurā ita demonstrat:
Ignem quatuor & uiginti triangulis rectis
perfici, & quatuor & quinque lateribus conti-
peri. Vnūquodq; autē & quilaterū lex triangulis
rectangulis constare, unde eum pyramidī as-
simulant. Aerem autem octo & quadriginta
rectis triangulis impleri, & & quilibus lateri-
bus octo contineri. Aequiparari autem figu-
ra octonorum lessuum, quæ octo triangulis
& equalium laterum continguntur, quorum sin-
gula in sex rectos angulos dividantur. Itaque
anguli omnes fiunt octo & quadraginta. A-
quam autem centum & uiginti contineri, &
comparari figuræ uiginti lessuum, quæ ex &
equalibus constat. & triangulis & quorum la-
terum sexies uiginti.

* * * Aetherem uero perfici duode-
cim quinquangulis & equalium laterum, & si-
milem esse figuræ duo decim lessuum. Terrā
completri triangulis octo & quadraginta, co-
tineri autem sex triangulis & equalium laterum,
& cubo similem esse. Cubum enim sex qua-
drangulis cotineri, quorum singuli quatuor
triangulos habeat: ut summatim omnia fiant
quatuor & uiginti. Mundum igitur Pythagago-

ras ita metit. Ego uero rursum numine afflatus, domū, patriā uxore, liberos contēno, neq;
amplius euro uerū in ipsum aetherem ascendo, & cubito à Pythagora sumpto, igne meū
principio. Nec enim satis est metiri Iouē: sed nisi exiā ego magnū illud animal, magnū cor-
pore magnus animus, ipse in cœlum uenero, & dimetiar aetherem, interibit Iouis imperiū.

Vbi uero mensuſ fuero, & Iupiter ex me cognouerit, quod tangulos habeatis, rursus ex coelo descendo: & oliuaſ comedes, ficus, ac olera, quam primum ad aquam me conſero, & per ulnam & digitum & ſemidigitum, humidam naturā metior, & profunditatem eius ſupputo, ut Neptunum quoq; doceam, quantum ſit mare, cui imperat. Nam terram quidem uniuersam una die obeo, & numerū eius colligo, & menſuram, & figuram. Persuafum enim habeo, me ne dodrantem quidem totius mundi prætermiſſurum, cum talis & tantus ſim. Præterea etiam stellarum numerū & pifcium & bestiarum noui, & mundo in bilancem imposito, facile pondus eius poſſum cognoscere. Haſtenus quidem animus meus his rebus intentus, totius uniuersitatis imperium affeclat. proſpiciens autem Epicuri, mihi ait: Tu quidem amice unum duntaxat mundū diuenſus es, cum ſint multi mundi, & infiniti. Itaq; denuò dicere cogor multos cœlos, alios ætheres, eosq; multos. Agè uero non amplius morans, comparato paucorum dierum commeatu, Epicuri mundos peragrato. Terminos igitur Tethyn & Oceanum facilè transuolo. In nouum autem mundum, & quaſi in aliam ciuitatem ingressus, cū etia paucis diebus meteor. Illinciterum tranſcendo in tertium mundum: poſte in quartum, & quintum, & decimum, & centesimum, & millesimum, & quodāndem uſq;? Omnia enim iam mihi ignorantiae tenebræ ſunt, & nigra fraude, & infinitus error, & imperfecta cogitatio, & incomprehēſa iuſcientia: niſi ipſas etiam a domoſ numerare uelim, ē quibus toti mundi orti ſunt, ut nihil inexcuſum pretermittam, præſertim res tam necessarias & utilis, unde & domus & ciuitatis felicitas pendet. Hæc itaq; enarraui, ut contrarietatē quæ in eorū opinionibus eſt pateſacerē, & inquisitionem rerum quam ſuſcipiunt, & infinitum uagari, & nullo termino contineri, eorumq; finem eſſe inexplicabilem atq; inutilem: quippe quod nulla re euidenti, & ratio- ne perspicua confir- metur.

FINIS.

IRRISI

ἐπειδὴν δὲ μετρήσω, πολὺ δὲ τὸ εἶδός μάθῃ, πό-
τε γυνίς ἔχει τὸ πῦρ· τὰ λύματα σύρανται ταφαὶ
γυνῶν φαγαντὶ λαίσας καὶ συκαὶ λάχανα, τὰ τε
χίσια τῶν τὸ θύμωσίν λαρναῖ, οὐ μηδὲν αἴσθατον
τοι γέγονεν μετατίνουν μετρεῖτε τὰς ὑγρασίας, ηὔτε
βέβαιον αὐτῆς ἀναμετρεῖτε, ηὔτε ποτε πλάνα διδίκε-
ῖσα, πόσης αρχεῖται λάσας γε. Τοῦ μὲν γεων ἄπεισαν οὐ-
μερεζικὰ πρέσερχομενα, συλλέγοντα αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν τοῦ
μετροῦ, οὐ τὰ χώματα πεποιημένη, οὐτε τὸ πόσον
μετρώντα τὸ δέ τι ταῦτα πολὺσσον, οὐδὲ τοι τοι
κατεργάσαν οὐδὲ λαίσας δέ γεγονός τῷ διερρῳ πολὺσσον,
Τοῦτον ἐχθύνει, οὐ τῶν θερινῶν, οὐ τυγχάνει τοι σμορι-
στάς, δινέρλως τῷ μετρίῳ αὐτῷ διάκαμπα μεθένει. οὐδὲ
φί μηδὲν τοι τὰ μέρη γεννηταὶ τοι στρατηγοὶ Φυχόμενοι,
τῷ διερρῳ αρχεῖσαν. ποτε σκύλας δὲ μετοι φυγήν ἐπίκο-
ρθε, σὺ δὲ μηδὲν ιστομον γνά μεμέτρηκας, οὐ φιλοτύχει
σι δέ ιστομοι πολοὶ οὐδὲ ἀπειροι, τὰ λύματα δὲ αἰγαγή
ρουμενταὶ τρέψαντες πολλάς, αἰδεράς ἀλλούς, οὐ το-
τες πολλούς. ἄγε δὲ μηκέτε μέλλων ἀδιστιασθείμε-
νον διάλυσιν ἡμερῶν εἰς τὸν ἀποκριτέοντα ιστομον ἀρ-
θείμενον ταῦτα διάλυσιν εἰς ιστομον. ταῦτα διάλυσιν εἰς ιστομον.
Ἔτας εἰς τέταρτην, οὐ πεμπτην, οὐ οκτωτην, οὐ ἑκά-
τοντην, οὐ κιλιοτην, οὐ μεγιστην τοις οὐδὲν γέρας
αγνοεῖς ἀπαντά, οὐ απάτη μέλανα, οὐ ἀπειρο-
πλανή, οὐ ἀτελές φαντασία, οὐ ἀκατάληπτη ἀγ-
νοια. τὰ λύματα διάλυσιν εἰς τὰς απόμονας αἱρεθ-
μένης δέ διανοιας οὐ τοσσον ιστομοι γεγόνασιν, ηὔτε μηδὲν
αἰεῖται οὐ προσαλέπων μάλιστα τὸ τελευταῖον
ηγάθειλων δέ διανοιας οὐ πόλις θυλασσον. ταῦ-
τα δὲ ζεύνων μετεγνθάσι, βελόμενον οὐ δέξαι τοι γέρας
δέογμασιν δισταγην αὐτῶν γιναντοτε ταῦτα, ηγώ εἰς ἀπε-
ιρον αὐτοῖς οὐδὲν αἴροισον πρόσεισιν οὐ θετησις τῶν
πρεγμάτων, οὐ τοι τέλον αὐτῶν αἴτεκ-
μαρτυρούσι οὐ ἀγρυπνοι, δρύγων μηδὲν
ποδοκάλων οὐ λόγων οὐδεῖν

23-107